

VPG

News-Nieuws-Notisia

Maandblad van de Verenigde Protestantse Gemeente van Curaçao
 Monthly Bulletin of the United Protestant Congregation of Curaçao
 Boletin Mensual di Kongregashon Protestant Uní di Kòrsou

DE BETEKENIS VAN DE VEERTIGDAGENTIJD

Ds. H. Végh

Als ik dit schrijf, is carnaval in volle gang. Gisteren was de Gran Marcha, morgen is de Marcha di Despedida. Als Momo Rei wordt verbrand, is het feest weer voorbij. Velen deden mee aan het carnaval, duizenden stonden langs de weg te kijken en feest te vieren. Carnaval is een waar volksfeest, zeker op Curaçao. De kinderen hebben drie dagen vrij van school. En op maandag heeft zelfs iedereen vrij.

De dag na carnaval is Aswoensdag. Dan begint de Veertigdagentijd of de lijdensstijd. De Veertigdagentijd is een tijd van boete en inkeer. Na het feest komen we weer tot onszelf en tot onze verhouding tot God. In de Bijbel heeft het getal veertig een symbolische betekenis. We lezen in het Oude Testament, dat het volk Israël veertig jaar door de woestijn zwerft voordat het het Beloofde Land binnengaat. In deze veertig jaar heeft het zich ten volle kunnen ontwikkelen tot het volk van God. We kunnen denken aan de verbondssluiting op de Horeb. God verbond Zich met het volk Israël.

Het volk was voortaan zijn uitverkoren volk. In het Nieuwe Testament lezen we, dat Jezus veertig dagen in de woestijn is voordat Hij in het openbaar naar buiten treedt als de Gezondene van God. In de woestijn wordt Hij verzocht door de Satan. Hij weet deze verzoe-kingen te doorstaan dankzij de kracht van zijn geloof en de hulp van zijn hemelse Vader. In totaal zijn er negen weken van voorbereiding op Pasen. In de klassieke traditie begint de

voorbereiding op Pasen al op de negende, achtste en zevende week vóór Pasen (de zg. voorvastentijd). Deze zondagen dragen de Latijnse namen Septuagesima, Sexagesima en Quinquagesima. Deze traditie van de voorvasten is ontstaan in Gallië. Elke week heeft een eigen (Latijnse) naam, die is ontleend aan de intochtspaal. De laatste zesentwintig dagen wordt de lijdensstijd, ook wel boete- of vastentijd of Veertigdagentijd genoemd. Vanwege het karakter van inkeer en boete van deze tijd is de kerkelijke kleur paars. De traditie van de Veertigdagentijd (Quadragesima) komen we voor het eerst tegen op het Concilie van Nicea (325).

Aswoensdag

Zoals gezegd begint de Veertigdagentijd met Aswoensdag. Sinds de zevende eeuw wordt die dag beschouwd als het begin van de vastentijd. De boetelingen werden dan bekleed met een boetgewaad, met as bestrooid en dan heengezonden. Later ontvingen alle geestelijken en leken een askruis op het voorhoofd. Dit is nog

steeds gebruik in sommige kerken. De as is afkomstig van gewijde palmtakken van de laatste Palmzondag. In de evangelisch (lutherse) kerk in Duitsland zien we, dat de kerk in Neurenberg sinds 1640 de Aswoensdag als een boetedag beschouwde. Verder begonnen op deze dag de vastenpreken (Passionsandachten). Later gingen de lutherse kerken ook de Aswoensdag praktiseren zoals boven beschreven. Ze namen dit over uit de Anglicaanse kerk. De

Maart 2012

1-2

Hoofdartikel

Ds. H. Végh

3

Meditatie

Ds. C.W. Smit

4-5

Informatie:

Bijbelleesrooster
 Kerkdiensten

6-11

Berichten uit de wijken

12-13

Kerk, Jeugd en School

Diakonie
 Kerkvoogdij

14-15

Ingezonden

16

VoorElkaar

praktijk van de Aswoensdag is dus niet uitsluitend Rooms-Katholiek.

Stille Week

De laatste week van de Veertigdagentijd wordt de Stille Week of Goede Week genoemd. Deze begint met de Palmzondag. Op deze zondag denken we aan Jezus' intocht in Jeruzalem. Het was een glorieuze intocht. Het is alsof we al een glimp opvangen van het licht van Pasen, midden in deze donkere lijdenstijd. Op Palm-pasen is de liturgische kleur rood of paars.

Bijzondere dagen in de Stille Week zijn Witte Donderdag, Goede Vrijdag en Stille Zaterdag.

Op Witte Donderdag is de liturgische kleur opeens wit. We denken op deze dag aan de instelling van het Heilig Avondmaal. Het avondmaal is niet alleen een gedachtenis aan Jezus' dood, maar ook een vieren van Pasen. Want het is de opgestane Heer Zelf die ons ontvangt aan zijn tafel.

Op Goede Vrijdag is de liturgische kleur zwart. De meeste gemeenten bezitten geen liturgische kleden in die kleur. Dan laat men het antependium voor de kansel of de liturgietafel weg. Of men gebruikt paars of rood. De kleur is zwart vanwege het sterven van Christus voor de zonden van de wereld. Hij gaf zijn leven om ons het eeuwige leven te geven. We mogen geloven, dat Hij in onze plaats stierf. Jesaja 53 duidt daar ook op. Het gaat hier over de lijdende knecht van de Heer.

Vroeger vierden veel kerken op Goede Vrijdag het Avondmaal, omdat men in deze viering zwaar de dood van Christus benadrukte. Later heeft men ingezien dat het ook gaat om de opgestane Heer die aanwezig is. Daarom vieren veel kerken nu op Witte Donderdag het Avondmaal. Dit is ook gebruikelijk in onze VPG.

Stille Zaterdag wordt "stil" genoemd, omdat we dan gedenken dat Jezus in het graf gelegen heeft en zijn stem niet meer werd gehoord. De Stille Zaterdag loopt uit op de Paasnacht, waarin de hele liturgische setting van karakter verandert. De kerkelijke kleur wordt weer

wit, omdat wij de overwinning van Jezus op de dood vieren. De reinheid en het feestelijke mag alles overheersen. In veel kerken wordt op zaterdagavond of in de nacht van zaterdag op zondag een Paaswake gehouden. Dit gaat terug tot op de vroege kerk. In deze dienst werden de catechumenen (belijdeniscatechisanten) naar binnen geleid. Ze deden belijdenis van hun geloof in de opgestane Heer en werden dan gedoopt. Op deze manier ontstonden de zg. "doopbelijdenissen". Zo is in het midden van de tweede eeuw de Apostolische Geloofsbelijdenis ontstaan in de gemeente van Rome. Deze belijdenis is opgebouwd uit drie delen: eerst belijden we God de Vader, dan God de Zoon en tenslotte God de Heilige Geest. Het is in de naam van deze drie-enige God dat de catechumenen werden gedoopt.

In vroeger dagen las men op Palm-pasen het hele lijdensevangelie naar Mattheüs en op Goede Vrijdag het hele lijdensevangelie naar Johannes. In sommige kerken gebeurt dit nog steeds.

Er waren grote regionale verschillen in de duur en het karakter van de vastentijd. Luther zag de vastentijd wezenlijk als lijdenstijd. Voor hem stond het lijden van Christus centraal. Het is een tijd "waarin men van het lijden van onze lieve Heer Jezus Christus in de kerk gewoon is te zingen en te prediken", schreef hij. Het boetekarakter van de vastentijd kon gemakkelijk verbonden wor-

den met de prediking van het kruis.

Zoals gezegd is de Veertigdagentijd een tijd van boete en inkeer. Daarom zijn de diensten in principe wat soberder van karakter. Het "Klein Gloria" wordt bijvoorbeeld niet gezongen.

Overzicht

Het overzicht van de (zon)dagen voorafgaande aan Pasen is dus als volgt:

Septuagesima, sexagesima, quinquagesima: de drie voor-vasten zondagen; de laatste zondag draagt ook de naam "esto mihi" ("wees mij een God van bescherming", Ps. 31:3)

Aswoensdag: begin van de veertig voorbereidingsdagen

Invocabit: Hij zal Mij aanroepen (Ps. 91:15)

Reminiscere: Gedenk uw barmhartigheden (Ps. 25:6)

Oculi mei: Mijn ogen zijn op de Heer gericht (Ps. 25:15)

Laetare: Verheug u, Jeruzalem (Jes. 66:10)

Iudica: Schaf mij recht, o God (Ps. 43:1)

Palmarum: Palmzondag

Witte Donderdag: viering van het Heilig Avondmaal

Goede Vrijdag

Stille Zaterdag

Enkele kanttekeningen

Alhoewel het kerkelijk jaar niet voorkomt in de Bijbel, is het goed, dat we ons daaraan houden. Het geeft enige orde in het kerkelijk leven en de zondagse vieringen. Het is ook goed dat we op deze manier stilstaan bij de heilsfeiten: de geboorte van Jezus Christus (Kerst), zijn opstanding (Pasen), de uitstorting van de Heilige Geest (Pinksteren) en – tien dagen daarvoor – de Hemelvaart. Het is ook goed dat we enkele weken van voorbereidingstijd nemen voor Kerst (de Adventstijd, vier weken) en voor Pasen (de Veertigdagentijd). Zo kunnen we toelevens naar de belangrijke heilsfeiten.

Dit alles is langzamerhand ontstaan in de kerkelijke traditie. Het is gegroeid. Deze traditie kan ons helpen om de heilsfeiten te memoreren en te vieren. Belangrijk is, dat de traditie de heilsfeiten niet gaat overwoekeren, waardoor de heilsfeiten op de achtergrond raken.

De vasten komen we wel tegen in de Bijbel, maar slechts mondjesmaat. Het heeft in de protestantse traditie nooit een hoge vlucht genomen. Het werd teveel verbonden met werkheiligheid. Men kan zijn heil niet verdienen door werken, ook niet door vasten. Dat gezegd hebbende kan echter gezegd worden dat zowel vasten als een tijdlang sober leven op zichzelf een symbolische betekenis kan hebben. Het kan ons helpen om te denken aan het lijden van Christus.

In principe zijn de diensten in de Veertigdagentijd wat soberder van karakter dan in andere tijden van het jaar. Vooral in Europa merk je dat. In ons Caraïbisch gebied uit men zich wat uitbundiger, ook in de kerkdienst. Het is altijd feest. We zullen ook hier een weg moeten vinden om het lijden van Christus op gepaste wijze naar voren te brengen. Soms zijn boete en inkeer goed en genezend voor een mens.

God geve ons allen een gezegende veertigdagentijd!

Enige literatuur:

H. Urner, Aschermitwoch, in: K. Galling (Hrsg.), Die Religion in Geschichte und Gegenwart. Handwörterbuch für Theologie und Religionswissenschaft I, Tübingen 3 1957 (RGG)

H. Urner, Fastenzeit, in: RGG II

K. Dienst, Passionszeit, in: RGG V

J. van der Werf, Kleine liturgiek, 's-Gravenhage 1976, p. 95-102

L. Brink, De eredienst. Een liturgische catechese, 's-Gravenhage 1979, p. 96

E.H. van Olst, Bijbel en liturgie. Een pleidooi voor het vieren, Baarn 1983, p. 135v.

Redactioneel

Toen ik (w. Iolkema) lang geleden voor het eerst van mijn leven door een regionale krant werd geïnterviewd, vond ik dat best eng. Als argeloze burger weet je vanuit de media ongeveer hoe zoiets met politici gaat: bepaalde uitspraken van ministers of volksvertegenwoordigers komen in de krant en doen vervolgens welgemeende goedkeuring en/of hopen stof opwaaien! En voordat de geïnterviewden het weten moeten ze zich voor hun woorden verantwoorden in het parlement of in de fractie. Of ze worden zelf lijdend voorwerp van gesprek, bijv. in een actualiteiten-programma op tv. Maar wat heel veel verschil maakt is het feit dat een dominee geen parlementariër of minister is. De reikwijdte van wat een plaatselijke geestelijke zegt is meestal veel meer beperkt dan een uitspraak van een landelijk-bekend politicus in een landelijk dagblad. De journaliste die mij destijds interviewde, begreep mijn zenuwen

wel. En ze deed haar best om mij bij voorbaat als volgt gerust te stellen: "Ach, dominee. U moet maar zo denken: vandaag vindt iemand zich misschien op over wat er in de krant staat. Maar morgen wordt in diezelfde krant de vis verpakt. Of iemand gebruikt de krant om er de aardappelschillen in weg te mikken!" Nou, u begrijpt, daarna was ik voor geen enkele vraag meer bang. En ik werd naderhand ook niet op het matje geroepen.

Wat U of JIJ met dit VPG-Nieuws doet, daarna kan uw redactie slechts raden. Misschien bewaart u 'm als naslagwerk. Of misschien gebruikt u 'm ook wel om er iets in weg te gooien. Maar wat wij vooral hopen is dat u ons kerkelijk lijfblad allereerst goed leest. Van de eerste tot de laatste bladzijde. De eerlijkheid gebiedt mij te zeggen dat ik van een kerklid weleens een vraag

Vervolg op pagina 16

Meditatie

Gerechtigheid: het bewijs van een levend geloof

ds. C. W. Smit

"Als een broeder of zuster nauwelijks kleren heeft en elke dag eten tekort komt, en één van u zegt dan: 'Het ga je goed! Kleed je warm en eet smakelijk!' zonder de ander te voorzien van de eerste levensbehoeften – wat heeft dat voor zin? Zo is het ook met het geloof: als het zich niet daadwerkelijk bewijst (letterlijk: 'als het geen werken heeft'), is het dood." (Jacobus 2: 15-17)

Een dood geloof. Kent u iemand met een dood geloof? Dat zul je niet zo snel van een ander (kunnen) zeggen, toch? Misschien heb je het van jezelf wel eens gedacht, dat je eigen geloof een periode niet meer zo levend was. Maar van een ander? Dat durf je niet te zeggen. Dat houdt immers nogal een oordeel in. En bovendien: wie zou dat kunnen beweren over een ander? Het is toch de Allerhoogste alleen die in de binnenkamer kan kijken?

Nou, daar denkt de apostel Jacobus toch net even iets anders over. Hij beweert dat een dood geloof duidelijk zichtbaar is aan iemands manier van leven. Hij heeft het over 'geloof

dat zich niet daadwerkelijk bewijst.' De Herziene Statenvertaling, die wat dicht bij het Grieks blijft, luidt: 'geloof, dat geen werken heeft'. Wat impliceert dit? Dat je aan het leven van een christen kunt merken of hij/zij een dood (of levend) geloof heeft. En wel aan haar of zijn houding tegenover de armen. Want het gaat hier overduidelijk om armen: een broeder of zuster, die nauwelijks kleren heeft en elke dag eten tekort komt. De apostel Jacobus beweert: je hebt geen levend geloof, wanneer je je niet daadwerkelijk om de arme bekommert.

Tim Keller heeft een mooi boekje geschreven, getiteld "Ruim baan voor gerechtigheid" met de ondertitel "Rechtvaardig worden door Gods genade." Keller is een bekende predikant van een protestantse mega-kerk in New York en hij timmert behoorlijk aan de weg. (Misschien kent u zijn naam van andere boeken, zoals "In alle redelijkheid.") In "Ruim baan voor gerechtigheid" laat hij zien hoezeer het thema van het doen van gerechtigheid de Bijbelse boodschap kleurt en ook hoe nauw het doen van gerechtigheid ('werken') verbonden is met het reformatorische principe van onze rechtvaardiging door het geloof alleen.

Keller houdt vast aan de overtuiging dat wij alleen maar gerechtigd worden uit genade. Sola gratia. Paulus is daar heel duidelijk over. Gods genade is bepalend en daar hebben wij niets aan toe te voegen, daar is 'niets aan te doen', dat is niet te verdienen. Maar juist deze overweldigende reddingskracht van God, die ons in een vingerknip van zondaars tot heiligen maakt, maakt dat wij onze naasten daadwerkelijk gaan liefhebben. "Een leven dat helemaal opgaat in dienstbaarheid aan de armen, zegt Jacobus, is het onvermijdelijke teken van een echt, waar, rechtvaardig evangeliegeloof. Van genade word je rechtvaardig. Ben je geen rechtvaardig mens, dan ben je niet werkelijk gerechtigd door geloof." (blz 117) Dat geeft te denken, niet? "Ben je geen rechtvaardig mens, dan ben je niet werkelijk gerechtigd door geloof." Wat Keller bedoelt is dit: het kan niet anders, dan dat Gods genade ons op onze beurt genadig maakt voor anderen. Dus 'de naaste liefhebben als jezelf' is voor de gerechtigde geen kwestie meer van 'moeten', maar is een 'van harte willen' geworden. God zal ook dat 'willen' in ons bewerken. Zo maakt Hij ruim baan voor gerechtigheid.

Iemand met een dood geloof is dus iemand die 'er niets meer aan doet.' En dan bedoel ik hier niet de man die niet meer naar de kerk gaat of de vrouw die is opgehouden met bidden. Nee, dan gaat het er om dat iemand niets meer voor een ander overheeft en niet met raad en daad voor de arme klaar staat. Dan heeft je geloof het loodje gelegd.

Als wij in deze veertigdagentijd willen reflecteren op ons geloof, laten we dan eens kijken naar wat we vandaag voor onze arme medemens hebben betekend. Hoeveel armen kent ons eiland wel niet? Volgens het CBS leeft ongeveer 30% van de bevolking onder de armoedegrens. (www.stichtingmai.org) Met ongeveer 150.000 inwoners zijn dat zo'n

50.000 armen. Hoeveel van die armen kent u persoonlijk? En wat voor verschil maakt u in hun leven en misschien nog belangrijker: wat voor verschil maken zij in uw leven? Dat zou zomaar een goede maatstaf kunnen zijn voor de levendigheid van ons geloof.

Nu zou het zomaar kunnen dat u na deze overdenking een beetje verdrietig bent geworden vanwege de staat van uw geloof. Misschien schaamt u zich wel, omdat de armen zich ver van uw bed en tafel ophouden. Maar Goddank leven we van genade alleen! Sola gratia. Uiteindelijk zijn het niet onze goede daden, niet onze ontferming over de armen, die ons rechtvaardig maken voor God. Het is ons geloof in Jezus Christus, de Zaligmaker, dat ons redt. Sola fide. Laten we ons daarom – met onze trots en onze schaamte, onze vreugde en ons verdriet – buigen aan de voet van Zijn kruis en Zijn naam prijzen tot in eeuwigheid. Halleluja. Soli Deo Gloria!

VPG Nieuws (News) via Email

Wij bieden u de gelegenheid om VPG-Nieuws in kleur via e-mail te ontvangen.

Op deze manier kunnen we flink besparen op de maandelijkse kosten van NAF 2000,—.

Bent u geïnteresseerd om VPG-Nieuws elektronisch te ontvangen meldt u dan aan door het zenden van een e-mail met uw naam en huidige postadres naar de redactie via e-mail adres:

vpgnews@gmail.com En u ontvangt uw VPG-Nieuws in kleur.

For those of you who are interested we are offering the possibility to have VPG-News in colour sent to you by e-mail.

This way we can save on our costs of about ANG 2,000.00 per month.

If you are interested in receiving VPG-News by e-mail, please subscribe by sending an e-mail to the editorial staff, e-mail address:

vpgnews@gmail.com And you will receive your next VPG-News in colour. Please also include your name and street address.

Centrale kerkenraad

De Centrale Kerkenraad van de V.P.G. bestaat uit de volgende leden:

Voorzitter

Maritza Bakhuis maritza@janbeau.com Tel. 461 5013

Ebenezer Church

Ludmila Sampson L.sampson@vidanova.net Cel. 527 9173

Emmakerk

Farida Da Costa Gomez faridadcomez@hotmail.com Cel. 526 1566

Consistorie

Jet Baank korabrivo@hotmail.com Tel. 7676920

Ministerie van predikanten

Wim Lolkema w.lokema@gmail.com Tel. 7470691

Kerkvoogdij/Fortkerk

P. Jan Boodt pjboodt@gmail.com Tel. 747 3950

Diaconie

Hanco de Lijster hanco.de.lijster@gmail.com Cel. 510-4753

VPG News-Nieuws-Notisia

is het kerkblad van de drie wijken van de Verenigde Protestantse Gemeente van Curaçao. Het verschijnt tien keer per jaar en wordt aan de leden per post thuisbezorgd of via E-mail.

Ledenadministratie:

Adreswijzigingen of vertrek kunnen worden doorgegeven aan het Kerkelijk Bureau in Fort Amsterdam.

vpg-cur@curlink.com

VPG News-Nieuws is gratis, maar giften worden zeer op prijs gesteld. U kunt deze overmaken naar bankrekening 90091204 bij de MCB t.n.v. VPG Curaçao, o.v.v. 'Donatie VPG-Nieuws'

Redactie:

Ds. W. Lolkema
Dhr. E. Slieker
Vacatures

Opmaak:

Mw. M. H. Lolkema-van Vuuren

Druk: Drukkerij "De Stad" NV

Distributie: dhr. F.J.

Rhuggenaath

Opplage: 1500 exemplaren gedrukt. Ruim 100 email-exemplaren.

Kopij kunt u (het liefst met passende illustraties) en in kale opmaak, lettertype Gill Sans MT 11, per email versturen naar vpgnews@gmail.com

De redactie behoudt zich het recht voor om ingekomen kopij in te korten of niet te plaatsen.

Kopij voor de eerstvolgende editie kan worden ingestuurd tot uiterlijk **woensdagmorgen 21 maart 2012.**

Bijbelleesrooster

maart 2012

ma. 5	Ezechiël 14:1-11	Schoonmaak
di. 6	Deuteronomium 22:13-22	Wie gaat vrijuit?
wo. 7	Deuteronomium 22:23-23:1	Seksueel misbruik
do. 8	Deuteronomium 23:2-15	Dienstvoorschriften
vr. 9	Deuteronomium 23:16-26	Sociale wetgeving
za. 10	Psalm 19	Natuur en genade
zo. 11	Ezechiël 14:12-23	Heiligen redden je niet
ma. 12	Ezechiël 15:1-8	Brandhout
di. 13	Ezechiël 16:1-14	Liefdevolle zorg
wo. 14	Ezechiël 16:15-34	Schaamteloos gedrag
do. 15	Ezechiël 16:35-43	Kan een gevallen vrouw weer opstaan?
vr. 16	Ezechiël 16:44-52	Onverkwikkelijke familiegeschiedenis
za. 17	Ezechiël 16:53-63	Herstel
zo. 18	Ezechiël 17:1-10	Raadselachtige adelaars
ma. 19	Ezechiël 17:11-21	Woord houden
di. 20	Ezechiël 17:22-24	Let op het twijgje
wo. 21	Deuteronomium 24:1-13	Leefregels
do. 22	Deuteronomium 24:14-25:4	Tegen uitbuiting
vr. 23	Deuteronomium 25:5-19	Recht tegen het onrecht
za. 24	Psalm 43	Hoop op God
zo. 25	Ezechiël 33:1-9	Een gewaarschuwd mens
ma. 26	Ezechiël 33:10-20	Afkeren of terugkeren
di. 27	Ezechiël 33:21-33	Horen is nog geen luisteren
wo. 28	Deuteronomium 26:1-11	Gaven
do. 29	Deuteronomium 26:12-19	Kostbaar
vr. 30	Johannes 11:55-12:11	Kostbare gave
za. 31	Johannes 12:12-19	Spannend feest
zo. 1	Psalm 24	Koninklijke intocht

Een geboorte?

Stuur ook uw kerk een kaartje

Blijf in contact met uw kerk

Gaat u verhuizen?

Laat het ook uw kerk even weten

Blijf in contact met uw kerk

Trouwplannen?

Uw kerk stelt een bericht erg op prijs

Blijf in contact met uw kerk

Adverteren

De redactie van VPG-Nieuws geeft u de mogelijkheid om een advertentie te plaatsen. Een goede gelegenheid om uw diensten en/of producten aan een breed publiek in Nederland en Curaçao onder de aandacht te brengen.

De prijs is laag: per blokadvertentie ANG 60. Een abonnement voor één jaar (10 edities) ANG 500,- per jaar. Een advertentie in de rubriek VoorElkaar is gratis tot 25 woorden. Voor meer woorden betaalt u een oplopend tarief.

Interesse? Neemt u dan contact op met de redactie.

Email: vpgnews@gmail.com

Distributie

De redactie is op zoek naar vrijwilligers die het bezorgen van de krant in een wijk op zich willen nemen. Wilt u ons helpen om iedere maand een aantal exemplaren in uw woonwijk rond te brengen? Neem dan contact met ons op. Wij stellen dit zeer op prijs.

Email: vpgnews@gmail.com

Kerkelijk Bureau

Fort Amsterdam, Fortkerk
Op werkdagen geopend van 8.00 uur tot 14.00 uur.
Contactpersoon: mevr. Cicely Radermacher
Tel.: 461 1139/Fax: 465 7481/E-mail: vpg-cur@curlink.com
Website: www.vpg-curaçao.com

Heilige Avondmaal/Holy Communion

Wanneer u vanwege ziekte of om een andere reden graag thuis of in het ziekenhuis het Avondmaal wilt ontvangen, kunt u daarover contact opnemen met de kerkenraadsleden of met uw predikant.

If you know of any members who are ill or in hospital or who want to receive Communion at home, please contact one of our local board-members or your pastor.

Doopbediening

Ebenezer Church To be arranged with pastor
Fortkerk en Emmakerk Na overleg vast te stellen
De doop wordt in principe op de derde zondag van de maand bediend; tenminste één van de ouders is of wordt dan belijdend lid van de kerk.

Rouwdiensten

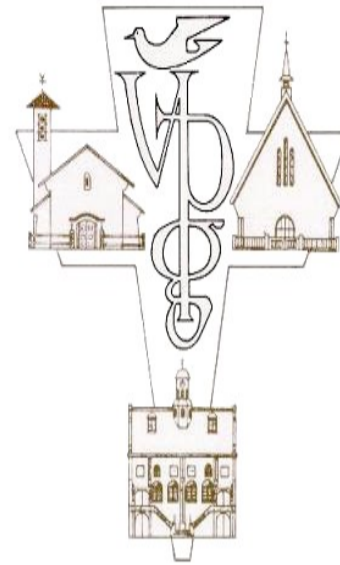
De VPG-predikanten houden op zondagen geen rouwdiensten.

Extra collectes

Na de vieringen van Schrift en Tafel is de deurcollecte altijd bestemd voor de uitdeling van voedselpakketten.

Kerkdiensten

Aanvang diensten 9.30 uur, tenzij anders vermeld

Ebenezer Church

Oranjestraat 111

- 11-3 sister Y. Isidora
- 18-3 Youth & Children
- 25-3 Rev. L. Warren
- 1-4 Rev. L. Warren; Palm Sunday; Holy Communion
- 6-4 Rev. L. Warren; Good Friday; 9.30 uur
- 8-4 Rev. L. Warren; Easter Sunday

Fortkerk

Fort Amsterdam

- 11-3 ds. W. Lolkema
- 18-3 ds. M. Bakema
- 25-3 ds. W. Lolkema
- 1-4 ds. M. Bakema
- 7-4 ds. W. Lolkema; Stille Zaterdag/ Paaswake; 21.00 uur
- 8-4 ds. W. Lolkema; Pasen

Middaggebed, iedere eerste en derde woensdag van de maand, 12.30 - 12.55

7-3
21-3

Emmakerk

Schottegatweg Noord 67

- 11-3 br. D. Lopes
- 18-3 ds. H. Végh; Gezin-School-Kerkdienst / Kids4Christ, m.m.v. Dividivischool
- 25-3 ds. H. Végh
- 1-4 ds. H. Végh; Heilig Avondmaal Zr. Y. Isidora; Papiamentstalige dienst; 17.00 uur
- 5-4 ds. H. Végh; Witte Donderdag, 19.00 uur; Heilig Avondmaal
- 8-4 ds. H. Végh; Pasen

Ebenezer Church

Ebenezer Church
Wijk I Phone: 465 3121

Minister
Rev. L. Warren 465 7061 res
Bramendiweg 100 679 1992 cel
LeanderWarren@yahoo.com

Local Preachers in VPG Service:
Br. D. Lopes 465 3207 res
Sr. Y. Isidora 767 3769 res
462 4601 work

Local Board Team

Elders:
Sr. L. Sampson 527 9173
(Chair) 736 9244 work
Br. D. Martina 733 1628
563 0557
Br. F. James 767 9068 res
Br. D. Nisbeth 520 3015

Br. J. Teeuwen 562 9777
Deacons:
Br. A. Fernandes 524 7036
Sr. B. Lester 868 8206 res
522 1667

Sexton
Sr. Hilda Leonard 461 7670 res

Wijknieuws Ebenezer Church Rev. L. Warren / Sr. L. Sampson

Public Information Regarding Ebenezer's 75th Anniversary

Dear members, friends and supporters of the Ebenezer United Protestant Church throughout this lovely island of Curacao, the pleasure is ours to inform you of a very special upcoming event in the life of our Church. On November 23 this year, Ebenezer will celebrate seventy-five (75) years in union with the United Protestant Church. Ebenezer was founded in 1929 by Rev. Obediah (Obed) Anthony, a Methodist Local Preacher from the island of Dominica. The Church was started to serve the spiritual needs of English speaking immigrants from the Windward Islands who had come to Curacao to work on the *Curacao-sche Petroleum Industrie Maatschappij* (later Shell N. V.) and to serve as domestic helpers.

Throughout its years of existence, Ebenezer has faithfully carried out its ministry of spiritual nurture, which was expanded to include holistic services such as social and educational programs. In this regard Ebenezer began a soup kitchen service, among other initiatives, which provided a hot meal, initially to drug addicts, but which now serves especially school children of the neighborhood schools as well as others in need. More recently Ebenezer initiated the Margarita Elisha Hodge (Miss Lee) Foundation which provides training in both traditional and contemporary skills for its members as well as members of the wider Church community, to help them improve both their general life and work skills and competencies.

In celebration, therefore, of this rather significant anniversary / milestone, Ebenezer will engage in several activities spread across the ensuing months that will culminate with the Anniversary Thanksgiving Service on Friday November 23 at 7:00 p.m. The celebrations will feature two special projects which are: the publishing of a 75th Anniversary Booklet and the bringing back of some of the Pastors who served Ebenezer over the years, to Curacao. For these two projects and also to help us make some much needed physical improvements to the Church building, we shall be requesting your kind and generous support. Our members are being requested to give a symbolic monetary contribution, and we shall also be putting on a few fund raising activities in order to finance the celebration program. We trust to have you all on board as we celebrate this proud and joyous occasion in the life of our Church. We wish you God's continued blessings.

Love beyond all telling

JESUS said in John 13, that each of His children has an ID-badge: "By this shall all men know that you are my disciples". What is that ID-badge? That ID-badge is the love we are to have for others.

Do we carry our badges around in our lives? For example: In our marriages, in our homes, in our families? It is utmost important that we DO. Cristina mentioned 3 facts in life about love.

1. God's Love is unconditional

In the world around us, people are loved on the basis of their performance. When someone pleases us or when someone stimulates us, we appreciate what they do and use the term "LOVE" to describe our response. But God's love is not based on or performance! God's love instead is unconditional. We can read this in ROM 5:6-8.

You see at just the right time, when we were still powerless, Christ died for the ungodly. Very rarely will anyone die for a righteous man, though for a good man someone might possibly dare to die. But God demonstrates His own love for us in this; while we were still sinners Christ died for us.

The Lord did not set his affection on you and choose you because you were more numerous than other people, for you were the fewest of all peoples. But it was because the Lord loved you and kept the oath He swore to your fathers. He decided before the creation of the world that we should be holy and blameless in his sight. In love he predestined us to be adopted as his sons and daughters through Jesus Christ in accordance with his pleasure and will.

Nothing made us attractive to God! On the contrary we were despicable to God. But despite our problems it was God's pleasure. It was God will to predestine us to be adopted as His sons and daughters. So God's love is unconditional because it is the result of His sovereign choice. God's love has nothing to do with our performance. Now I don't know about you, but to me this truth is tremendously freeing. I don't have to look over my shoulders all the time wondering if God is going to abandon me, because I blew it. I don't have to worry that God might change His mind about me because of my poor performance. God already knows the worst about me and you and he choose to love us! God love is unconditional.

2. God Love Is From Everlasting To Everlasting.

In a moment of intense feeling, we say: "I will love you for ever!" Yet within years or months, or even weeks those feelings change and we so often forget our promise. WHAT ABOUT GOD'S LOVE? Consider these verses from Psalm 103: 15-17

As for man his days are like grass, he flourishes like a flower of the field, the wind blows over it and its place remembers it no more. But from everlasting to everlasting the Lords love is with those who fear Him and His righteousness with their children's children.

The Psalmist compares our lives to flowers that dry up and are gone.

Human love is like that too; love that we promise to last for ever may disappear in a very short time but God's love is from everlasting to everlasting! What does this mean? From everlasting to everlasting, can mean, from the beginning of time to time without end. As written in Ephesians: "God showed His love for us by choosing us before the creation of the world".

So from the beginning of time God has loved you and me. And this will continue for all eternity. Think about this: "There never was a time when God did not love us. There will never be a time when God does not love

you. So God's love is unconditional and from everlasting to everlasting. But in between the beginning of time and our joining Him in His heavenly kingdom, could his love fail? NO.....

3. God's Love Never Fails

Human love fails even in the best relationships we let our loved ones down. Indeed today many couples plan on their love. They fail by signing pre-nuptial agreements concerning the disposition of assets in the case of divorce. Does God's love fail? Admit it, sometimes we feel like God's love fails certainly. For example, some children must wonder about the love of God having lost their mother to death and their father to the courts. Certainly the people of Rwanda must wonder about the love of God, when 10% or more of the country has been brutally murdered.

In these terrible time of tragedy, is God there? Consider these verses from Isaiah 54:10 *Though the mountains be shaken and the hills be removed, yet my unfailing love will not be shaken nor my covenant of peace be removed, says the Lord, who has compassion on you*

43:1:2 *But now this is what the Lord says—He who created you O Jacob, he who formed you, O Israel: "Fear not, for I have redeemed you: I have summoned you by name: you are mine. 2 When you pass through the waters, I will be with you: and when you pass through the rivers they will not sweep over you. When you walk through the fire you will not be burned: the flames will not set you ablaze.*

God promises us that even in the most violent fatalities, even if mount Grey Lock were to be picked up and thrown into New York, God's love will endure. We belong to Him, and He will stay right with us forever. Now look at the verses from Isaiah 43 carefully. Does God promise to keep us from troubles? Does God say: "I love you so much, I will give you an easy and comfortable life? NO, not at all. Rather, God promises to be there in the midst of our troubles. God says the path you must take may be through the rivers, but you will not drown. The path may be through the fire but you will not be consumed in the flames. God uses these trails for our good in ways we can never understand while we suffer. But He promises us that He will always be there with us regardless of the circumstances, regardless at the way things look to us. God's unconditional, eternal love never fails!

By Cristina Marti (New Generation jeugdgroep) February 19, 2012

Observing lent

It has become something of a tradition for us to share together in a special way during the Lenten season.

I believe that we can keep Lent best by denying ourselves not "things" but negative thoughts and feelings. And, through prayer and study, we can contemplate the victorious Christ and attempt to be more like Him.

A little history of the word Lent

The word LENT comes from the Anglo-Saxon word for spring, which is

derived from a verb meaning to lengthen. Lent comes in the spring when the days become noticeably longer.

This annual season of fasting, prayer, and penitence has been observed by the Western Church since the first century after Christ, although it has not always been forty days long. In more recent times it has been kept forty days, after the example of Moses and Elijah, and to commemorate the forty days of fasting and prayer that Jesus spent in the wilderness.

The first day of Lent is called Ash Wednesday from the custom that prevailed in the early Church of sprinkling ashes on the heads of penitents on the first day of Lent, in token of repentance for sin.

Ash Wednesday comes forty-six days before Easter. There are six Sundays in Lent, and they are not considered part of Lent, because in the Western Church Sunday is always a feast day. The forty weekdays beginning with Ash Wednesday constitute Lent.

The fifth Sunday in Lent is known as Passion Sunday, because it marks the beginning of Passion-tide, the last two weeks of Lent. These two weeks specifically commemorate the Passion of Jesus, or His experiences following the Last Supper.

The last week of Lent is called Holy Week. It includes Palm Sunday, Maundy Thursday, and Good Friday.

Palm Sunday, the Sunday before Easter, commemorates Jesus' entrance into Jerusalem when the people strewed palms in His way.

Maundy Thursday, the Thursday before Easter, is a corruption of the

Latin word *mandati* meaning "of the commandment," and refers to the command "This do in remembrance of me" spoken by Jesus in regard to His breaking of the bread and drinking of the wine at the Last Supper. Maundy Thursday commemorates the event of the Last Supper.

Good Friday, the Friday before Easter, probably known originally as God's Friday, commemorates the crucifixion of Jesus.

Easter Day, of course, commemorates the Resurrection. The word Easter comes from the Anglo-Saxon word *Eastre*, the name of the Goddess of spring, in whose honor a festival was celebrated each April.

Be continued at page 13

Highlights of our church program for the months of March and April

March		Friday
Sat. 17	Theological Seminar	Sat. 7 Worship Service at Fortkerk
Sun. 25	Worship Service of Bible Study	Sun. 8 Easter Sunday Worship Service
		Sun. 15 Worship Service of Praise led by Men's Fellowship & Soup Sale
April		Sat. 21 Theological Seminar
Sun. 1	Worship Service for Palm Sunday & Holy Communion	Sun. 22 Worship Service of Bible Study
Mon. 2	Holy Week Service led by Men's Fellowship	Sun. 29 VPG Joint Worship Service at Ebenezer
Tue. 3	Holy Week Service led by Women's Group	
Wed. 4	Holy Week Service led by Bible Study & Prayer Group	
Thu. 5	Worship Service of Last Supper at Emmakerk	
Fri. 6	Worship Service for Good	

Please be informed that our Theological seminars are open for all leaders and members of our congregations.

Fortkerk

Fortkerk
Wijk 2   **Tel. 747 0691**

predikant
Ds W. Lolkema
Santa Rosa Resort 51-B
tel: 7470691
cell: 5124828
E-mail: w.lolkema@gmail.com

Leden van de wijkkerkenraad

Ouderlingen
Zr. M. Bakhuis (kv)   461 5013
Br. P. J. Boodt (kv-scriba)   747 395
Br. L. van der Wolde   888-9447
(voorzitter en hulppredikant)

Diakenen
Br. F. Hasselbaink   738 1725
Zr. L. Vliegenthart   525 3338

Kosteres
Zr. A. Palm   462 6873

Wijknieuws Fortkerk Ds. W. Lolkema

Cruiseschepen leggen aan

bij de Megapier en verderop achter de Pontjesburg. Mensen uit allerlei landen nemen een kijkje op ons eiland. Eerst komen ze vanaf de Pier door een goed-ontwikkeld winkelgebied. En dan? Eilandbewoners staan klaar om mogelijkheden aan te bieden voor een excursie. Heel wat toeristen bekijken ook het Fortplein en weer een deel van hen bezoekt de Fortkerk waar ze worden ontvangen door onze kosteres. Als ik daar zo nu en dan ben, op een ochtend door de week, merk ik dat ze het gebouw met waardering bekijken. Nieuwsgierig: wat is dit voor een kerk? En hoe kom je hier als dominee vanuit Nederland terecht? Sommigen van hen bekijken ook het museum. Een belangrijke vraag wordt dan m.i. hoe je als kerk / kerkelijke gemeente nog beter zonder al teveel woorden missionair aanwezig kunt zijn op deze bijzondere locatie, midden in de stad op ons eiland. Toeristen die hier echt op vakantie zijn zie je zondags in de kerkdienst, soms enkele weken achter elkaar. Weer is die vraag belangrijk: hoe ben je als kerk aanwezig in de samenleving?

Kerk-naar-Buiten, in de samenleving

dat is al jaren voor mij een speerpunt in mijn werken als predikant. Ik denk dat dit facet van kerk-zijn goed wortel bij me heeft geschoten toen ik als vrijwilliger (student) meewerkte aan evangelisatiewerk in Amsterdam-Zuid. En misschien al eerder, toen ik als jongere actief was bij Youth for Christ. En later opnieuw, toen mijn vrouw begin jaren negentig in Friesland evangelisatie-ouderling was. Er was daar flink wat professionele ondersteuning: een full-time (!) evangelisatie-predikant was verbonden aan de classis Drachten. Hij was creatief en prikkelde de creativiteit van anderen. Dat was het rijke protestantse leven...!

Evangelisatie is trouwens niet alleen het eenzijdig aan de mens (v/m) brengen van de Bijbelse Boodschap, maar ook het voeren van het gesprek met de samenleving. Met de cultuur. En voor een goed gesprek zijn er altijd minstens twee nodig, die bereid zijn om zorgvuldig naar elkaar te luisteren.

Voor kerk-naar-buiten kun je je eigen kerkelijke media gebruiken – zoals dit kerkblad – maar er zijn ook andere mogelijkheden. Ikzelf vond het dan ook best leuk om op woensdagmiddag 22 februari door Radio Paradise FM geïnterviewd te worden gedurende vijf à tien minuten. Het interview was in het programma Vandaag & Morgen en het ging over het tweewekelijks Middagebed in de Fortkerk en over de Aswoensdag. Radio Paradise is een nederlandstalige zender op het eiland (103.1) die mijn vrouw en ik al vrij snel op onze autoradio hadden gevonden. Kort geleden verstuurde ik een persbericht over het Middagebed aan enkele dagbladen en dacht bij mezelf: waarom ook niet aan Radio Paradise? Met bovengenoemd resultaat.

Ook binnen de maandelijkse VPG-dominees-vergadering (het Ministerie) krijgt Kerk naar Buiten de nodige aandacht. Want is de VPG wel voldoende zichtbaar op ons eiland?

Het Middagebed van de Raad van Kerken

is een korte liturgie van plm. 25 minuten in de Fortkerk. Het is er twee keer in de maand op de woensdag en het mag zich verheugen in een redelijke belangstelling. Ook dit is Kerk naar Buiten. Voor de duidelijkheid houden we het voortaan niet meer eens per twee weken maar op elke eerste en derde woensdag van de maand. Dat is wel zo handig voor het geval er eens een maand met vijf woensdagen is. De eerstvolgende data zijn dus: 7 en 21 maart en 4 en 18 april.

De aanvangstijd is 12.30 uur in de Fortkerk. Tot nu toe was ik steeds zelf de voorganger, maar vanaf 21 maart zullen ook anderen voorgaan.

Yabi di Libertad = Sleutel tot Vrijheid. Doet u mee?

Dit is een Stichting in Band'Abou (locatie Landhuis Papaya – niet al te ver van Willemstad) waar aan voornamelijk jonge bewoners wordt geleerd om een zinvol bestaan op te bouwen. Dit gebeurt onder goede leiding en op basis van bijbelse uitgangspunten. Deze jongeren zijn verslaafd of verslaafd geweest. Of ze hebben gevangen gezeten. Ze wonen een aantal maanden intern in het Landhuis en worden begeleid.

Enige tijd nadat de bewoners zich in het Landhuis hebben gevestigd gaan ze aan het werk; hetzij op de terreinen van het Landhuis, hetzij elders. Want ze algemeen alle- vak geleerd. Ook aan kerkdiensten van het Landhuis. Eindverantwoor- Stichting is pastor In de periode Buiren consulent wijkgemeente de kerkenraad met deze Stich- kenraad heeft in gebracht aan de Landhuis. Dit de afgelopen tijd kregen. Er is een band ontstaan tussen onze wijkgemeente en de Stichting Yabi. En pastor Obispo en ik weten elkaar zonodig inmiddels te vinden.

hebben in het maal al wel een nemen ze deel op het terrein

delijke van de Sherald Obispo. waarin ds. R. van was van onze heeft hij namens contact gelegd ting. En de ker- 2011 een bezoek bewoners van het contact heeft in

verder vorm ge-

En nu is de Stichting haar gebouwen aan het uitbreiden, om nog meer jongeren te kunnen begeleiden en te kunnen huisvesten. De Stichting beschikt over veel grond en heeft dus ruimte om te bouwen. En op dit moment is men daar volop mee bezig. Maar...bouwen kost geld. En de stichting bestaat dankzij giften.

Nu is de vraag aan ons als gemeenteleden of wij de Stichting Yabi finan-

ciëel willen helpen met bouwen. En wel zo concreet als het maar kan! Ik heb de prijsopgave voor bouwmaterialen van Kooyman Santa Maria hier voor mijn neus.

Van eenheden hout zijn er 40 nodig à NAF 22,99. Van zinken platen voor het dak zijn er 72 nodig à 61,99 NAF. 2,5 kilo spijkers kost 79,99 NAF.

Misschien denkt u: ik betaal in één keer alle spijkers! Of ik betaal één of enkele zinken platen.

Of zoveel hout. U mag natuurlijk ook minder geven dan 22,99. Als ook u dit goede doel wilt steunen, stort uw bijdrage dan op bankrekening 139839000 (MCB) tnv VPG-jeugdwerk onder vermelding van Landhuis Papaya. Bij voorbaat Masha Danki !!

In onze kerkdienst van zondag 11 maart hoop ik hieraan wat meer aandacht te besteden.

Buurten bij een bakkie!

Een kopje koffie of een glaasje juice, samen een Bijbelgedeelte lezen en daarover praten, een lied zingen: dat doen we bij deze activiteit. Wanneer? Op woensdagmorgen 14 maart om tien uur bij mij thuis, Santa Rosa Resort 51-B. U rijdt de Wiriweg in bij KFC aan de Santa Rosaweg, kilometertje rechtdoor, T-splitsing rechts, tweede huis links. Meedoen is mogelijk zonder opgave

vooraf. Welkom!

En natuurlijk

gaan we ook verder met de belijdeniscatechese. Met de gespreksgroep Tamarijn (13 maart).

Met de gespreksgroep Zee-landia. Met de gespreksgroep Johannes. Als u data van de bijeenkomsten wilt weten kunt u mij bellen. En gewoon één keer komen kijken en deelnemen kan ook.

Ten slotte

wens ik u en jou graag alle goeds en gezegende dagen in deze voorbereidingstijd op Pasen.

W. Lolkema.

Ter Gedachtenis

Eduardo Efrain Jonckheer (Edward)

Edward Jonckheer is geboren op 2 december 1942 op Curaçao en overleden op 28 januari 2012 in Colombia waar hij voor medische behandeling was. De heer Eduardo is in Colombia gecremeerd.

Op dinsdag 7 februari 2012 kwamen honderden meelevende en bewogen familieleden, vrienden en kennissen bijeen op de grote patio van het Hyatt Regency Hotel om samen stil te staan bij het heengaan van Eduardo Efrain Jonckheer.

Deze in memorial werd voorgegaan door ds. Jan Jonkman-em in de Engelse taal. Ons aller mw. Jeanette Kroes begeleidde de liederen en ouderling mw. Jet Baank was aanwezig.

De overdenking door ds. Jonkman stond onder Psalm 90:17:

'Let the favour of the Lord, our God, be upon us, and establish Thou the works of our hands upon us, yea, the works of our hands establish Thou it.'

Eduardo Efrain Jonckheer (Edward) is de enige zoon van de voormalige Minister –President van de toenmalige Nederlandse Antillen: EFRAIN JONCKHEER, die onder de bevolking van Curaçao een 'number di kariño' genoot van: "Papi kara di apel". Efrain Jonckheer was indertijd de man die het beroemde statuut 1954 ondertekend heeft in Den Haag. Edward laat twee kinderen na, een jongen en een meisje, Kevin en Giselle. Verder 3 zussen en 2 kleinkinderen. En zijn echtgenote: Luz Marina.

Tijdens de 'In Memorial' spraken o.a. Billy Jonckheer (neef); Elise Jacobs (nichtje); Rod Mosser van Santa Barbara; Rudy Dovale namens de Rotaryclub en als laatste spreekster zijn echtgenote. Edward Jonckheer was bekend als ingenieur en mede-aandeelhouder van het ingenieursbureau Grabowsky&Poort. Hij heeft een heel belangrijke rol gespeeld in het tot stand brengen van het masterplan van Santa Barbara Plantation, alwaar hij de laatste 15 jaar heel actief was geweest. Het is bekend dat hij een pilaar geweest is voor de Rotaryclub.

Naast zijn werk was hij altijd te vinden voor een boottocht op zijn yacht of een gezellig happy hour met zijn vrienden op de Yachtclub. De laatste jaren genoot hij van lange cruises, die hij maakte.

Edward Jonckheer is op 28 januari 2012 met 69 jaar overleden, dezelfde leeftijd als zijn bekende vader Efrain Jonckheer. Hij was een altijd vrolijke en gezellige man die immer klaar stond om zijn naaste te helpen.

Ds. Jan Jonkman-em

Ter gedachtenis

Marvis Elizabeth Boom – Pietersz

29 januari 1919 – 03 februari 2012

Schout bij Nacht Doormanweg 44

Op vrijdagmorgen 3 februari overleed mw. Boom in de hoge leeftijd van 93 jaar. We namen afscheid van haar op woensdag 8 februari tijdens een kerkdienst in de Emmakerk. Daarna werd zij begraven op de protestantse begraafplaats aan de Roodeweg in Otrobanda.

De dienst werd geleid door ds. J. Jonkman en door ondergetekende. We lazen o.a. uit Johannes 14: In het huis van mijn Vader zijn veel kamers.

Op de zondag voor haar overlijden ontving mw. Boom nog diverse bezoekers vanwege haar 93^e verjaardag. Zonder dat die bezoekers zich daarvan bewust waren was deze verjaardagsvisite tevens een afscheid.

Met veel liefde en dankbaarheid kijken haar vier kinderen terug op het lange aardse leven van hun moeder. Vier kinderen; maar eigenlijk had ze vijf kinderen. Echter, haar tweede kind, zoon Ralph, heeft ze in 1987 verloren door overlijden. Haar man Chaco was een jaar daarvoor overleden.

Na zijn overlijden is ze bij haar jongste zoon Gustavo gaan wonen. Marvis Boom was – zoals de kleinkinderen haar graag noemden – een Wiwa. Een Mater Familias. Zelf kwam ze uit een gezin met acht kinderen: zes meisjes en twee jongens. Ze verloor haar vader al toen hij nog jong was. Haar scholing vond met name plaats in het Engels, door de Zusters van Habaai. In de afscheidsdienst werden dan ook verschillende liederen in het Engels gezongen, o.a. Nearer to Thee, my God en The Old Rugged Cross.

Mw. Boom had een prachtig beroep: zij was een veelzijdig huisvrouw. En daarnaast een dame. Een kranige vrouw die wist wat ze wilde. Ze was leergierig (Mi ke sa!) en las veel. Ze was analytisch ingesteld, innerlijk beschaafd en kon goed organiseren. Ze was een echte mensen-mens. Ook toen ze op hoge leeftijd was gekomen gedroeg ze zich graag jong. Misschien kwam het wel daardoor dat de jongeren van de familie graag bij haar kwamen.

In haar sterven is een gelovige vrouw heengegaan. En omdat vriendschap met de Eeuwige eeuwige vriendschap is, hebben we haar kunnen toevertrouwen aan onze Heer die ook voor haar is gestorven en opgestaan. Bij Hem is de Bron van alle leven en de gedachtenis der namen. Zo mag zij rusten in vrede.

Mogen allen die haar nu zo missen van Hem nieuwe krachten ontvangen in deze weken en maanden van na-bestaan.

W. Lolkema.

Emmakerk

**Emmakerk
Wijk 3**   **Tel. 737 3070**

Predikant
Ds. H. Végh
Kaya Rankil 71, Oost Jongbloed
Tel: 737 3070 (huis/kantoor)
661 6339
E-mail: hans@vegh.tk
Website: www.vegh.tk

Leden van de wijkkerkenraad

Ouderlingen:
Zr. H. Baank (voorz.)   767 6920
Zr. F. Da Costa Gomez   432 6331 (w)
(jeugd)   526 1566 (c)
Br. O. Griffith (kv)   737 7745
Zr. D. Schrader (kv)   528 9530

MCB : "Wijkwerk Emmakerk" 23963403

Diakenen:
Zr. C. Tevreden   868 4247
Br. H. de Lijster   510 4753
Kosteres:
Zr. C. Gilmoor   668 5785
868 0775

Wijknieuws Emmakerk Ds. H. Végh

Op dit moment leven we in de Veertigdagentijd. Over de betekenis van deze tijd: zie mijn hoofdartikel. In onze kerkdiensten houden we rekening met het karakter van deze tijd. Zo bereiden we ons voor op het Paasfeest.

Intussen gaan de activiteiten in de Emmakerk onverminderd voort. Ik noem u:

De gebedsgroep

Elke dinsdag komen we in de consistorie van de Emmakerk bijeen om te bidden voor kerk en wereld en voor meer persoonlijke zaken. U bent hartelijk welkom in deze kring. "Het gebed van een gelovige vermag veel", schreef de apostel Jacobus al. De kracht van het gebed mogen we niet onderschatten. We komen bijeen van 19.00 tot 20.00 uur.

Belijdeniscatechisatie

Elke woensdag is er belijdeniscatechisatie. We komen van 20.00 tot 21.00 uur bijeen in de consistorie.

Beknopte cursus theologie voor gemeenteleden

Eens in de 14 dagen is er op donderdag de beknopte cursus voor gemeenteleden. We komen van 19.30 tot 21.00 uur bijeen in de consistorie. We zijn op het ogenblik bezig met de dogmatiek (de leer van de kerk). Kerk en theologie hebben geprobeerd op systematische wijze het christelijk geloof samen te vatten. De laatste keer spraken we over het werk van de Heilige Geest (de pneumatologie). De data in maart zijn: 1, 15 en 29 maart.

Bijbelstudie

Eveneens één maal in de 14 dagen komen we op donderdag bijeen voor de Bijbelstudie. We zijn begonnen met de brieven van Johannes (1, 2 en 3 Johannes). De Bijbelstudie is van 19.30 tot 21.00 uur in de consistorie. De data zijn: 8 en 22 maart.

Seniorenmorgen

Op maandag 12 maart komen we weer bijeen voor de seniorenmorgen, en wel van 9.30 tot 11.30 uur in de consistorie. Het is een gezellige ontmoeting met koffie en koek, fris en pastechi's. We bespreken tevens een Bijbelgedeelte. U bent van harte welkom!

Zangdienst

Op 23 maart hebben we weer een zangdienst. De dienst begint om 19.30 uur in onze Emmakerk. Liederen kunt u bij mij opgeven. Dit is alweer de laatste zangdienst van dit seizoen. In september hopen we weer te starten.

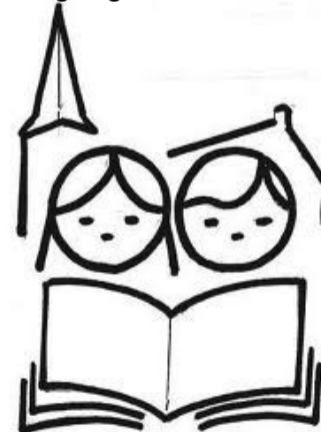

Bij de diensten

Op 4 maart is er bevestiging van ambtsdragers. Zr. Krijnie Wout-de Geus zal worden bevestigd als ouderling. Ze is benoemd tot scriba van de Centrale Kerkenraad. Zr. Brigitte Douglas-Relyveld zal bevestigd worden als diaken. Het is fijn, dat zij zich beschikbaar hebben gesteld voor het ambt en zo hun medewerking willen verlenen aan de VPG. God zegene hen in hun werk!

's Middags is er een papiamentstalige dienst, geleid door ds. Jan Jonkman. Op 18 maart a.s. is er een Gezin-School-Kerk-dienst / Kids4Christ met medewerking van leerlingen en leerkrachten van de Dividivischool. Het zijn altijd feestelijke diensten en we hopen ook nu weer te genieten van ieders inbreng. Ds. Wouter Smit werkt muzikaal mee. Die zondagmiddag is er GEEN Kids4Christ!

We hopen op goede en gezegende diensten met elkaar.

Open dag

Op 17 maart a.s. zal er een open dag zijn, waarin de buurt de Emmakerk (-Gemeente) kan ontmoeten. "Meet and greet" is het motto. Onze Emmakerk staat in de wijk Rio Canario, maar zijn we vaak niet onzichtbaar voor de wijk? Nu worden wijkbewoners en andere belangstellenden uitgenodigd om kennis te maken met onze gemeente. Wie zijn we en wat doen we? We beginnen om 16.00 uur. U als gemeenteleden wordt ook van harte uitgenodigd. Neem gerust vrienden en kennissen mee. U ont-

vangt hierover nog meer informatie.

Onze zieken

Br. Walter van Hoop moest worden opgenomen in het Sehos wegens ademhalingsproblemen. Na enkele dagen mocht hij het ziekenhuis weer verlaten, maar hij was nog erg zwak.

Zr. Trijnie Meijer is weer terug op ons eiland na een onderzoek in het Antonie van Leeuwenhoekziekenhuis in Amsterdam (Nederland). Gelukkig was de uitslag positief in die zin, dat het ziektebeeld zich heeft gestabiliseerd. In oktober moet ze weer terug voor controle.

God zij al onze zieken nabij, thuis en in het ziekenhuis.

Geboren

Onlangs ontvingen Wilco en Gerie van Dijk nieuw leven uit de handen van de Heer: Evie werd geboren. Moeder en dochter maken het goed. We feliciteren hen van harte en we hopen en bidden, dat Evie mag opgroeien als een kind van God.

En hartelijke groet voor u allen,
Ds. Hans Végh.

Nieuws Jet

Terugblik

12 februari: ds Jan Jonkman ging voor. Zijn thema was: De handen omhoog, laat ze niet zakken. Laten we dit volhouden, lieve mensen, dan gaat-ie goed!

19 februari: EBG meets VPG. De opkomst was goed. En wat hebben we mooi gezongen. Br. Paul Karsters en zr. Jeanette Kroes gaven hun muzikale bijdragen. Hij op zijn mondharmonika. Prachtig! Wat een talent! We hadden twee domi's: domi Maarten Mingoen en domi Hans Végh. Wat rijk! EBG, fijn dat jullie weer bij ons te gast waren. Tot volgend jaar, ku Dios ke.

Pasku Resurekshon

Als u dit krantje ontvangt én leest, zitten we middenin de Vasten- of Lijdens-of Veertigdagentijd (zo u wilt). Een periode van voorbereiding op Pasen. Een goede periode voor bezinning. U weet het, in het papiaments komt er weer een Pasku aan. Kerst is Pasku en Pasen is Pasku Resurekshon (Opstanding). In allebei de woorden vindt je het woord Pas, d.w.z VREDE. Dus alweer een periode van op naar de VREDE. Laten we daarmee bezig zijn, laten we het uitdragen.

Hoe kunnen we ons voorbereiden? Bijvoorbeeld door minder voor onszelf en meer bezig te zijn met onze naaste die het minder heeft. Door meer bezig te zijn met Onze Vader die ons elke dag alles *maar dan ook alles* geeft wat wij nodig hebben.

Misschien kunt u uw steentje bijdragen aan Zijn werk, in Zijn huis: meedenken, meewerken in de Kerkenraad. U kunt ook helpen bij de bloemen- of koffiecommissie. En wat denkt u van de Nevendienst en de Crèche? Krantjes vouwen en rondbrengen, daar zijn ook handen voor nodig. U ziet het, werk genoeg aan de winkel. Bezin, maak tijd vrij en meldt u aan.

Het is ook goed om te toeven in Zijn huis op zondagmorgen, wij begroeten u graag. U kunt naar Zijn woord luisteren, samen bidden en zingen, bij Zijn gemeente horen, het mooiste wat er is. Thuis kunt u uit de Bijbel lezen en bidden, dit alles geeft u kracht om door te gaan. Ja, hier moet u tijd voor vrij maken; maar o wat zijn we toch druk, druk, druk. Maar u krijgt er heel veel voor terug en het geeft zo'n voldoening.

Daders des woords

Mijn zwager ging aan tafel voor in gebed. Hij bad onder meer voor de arme weduwe die aan de overkant van de straat woonde. Vurig smeekte hij de Here in haar noden te voorzien. Tranen van meelij rolden langs de wangen van zijn vrouw. Maar eentje aan tafel, hun zoontje Igor, bad niet

mee. Hij was aan het denken. Toen zijn vader "Amen" gezegd had, liep zoontje Igor op vader af met zijn hand uitgestrekt. Hij zei: "Papa, geef me uw portemonnee, dan ga ik naar de overkant en dan verhoor ik zelf uw gebed". Het was duidelijk voor Igor dat gebed en praktijk sámen moeten gaan.

Dit is een les voor ons allemaal. Ons gesprek met God moet gevolgd worden door aktie.

Als we bijvoorbeeld de Here bidden om "meer arbeiders in Zijn wijngaard" stellen we onszelf dan ook beschikbaar?

Als wij bidden om de bekering van vrienden, zijn we dan zelf goede getuigen?

Als we bidden: "Kom, Here Jezus", heeft deze hoop dan ook zijn uitwerking in ons leven van elke dag?

Weest dus daders des Woords!

Jongelui

Zo, carnaval is echt voorbij, de Momo is verbrand en nu op naar het Paasrapport. Als dat rapport er goed uitziet, duurt het nog even. Maar het schooljaar zit er al wel bijna op.

Zieken/bejaarden

Wat een herrie met al die tumba's hè lieve mensen?! En nu weer rustig verder. Wij blijven jullie gedenken in onze gebeden. Houd goede moed!

Seniorenochtend

Het was weer genieten op die ochtend! Zr. Carmen vierde haar verjaardag, het was echt feest. En zr. Scharbaai trakteerde ook, dus dubbel feest. De groep was groot. Dames, in maart gaan we gewoon door, u bent van harte welkom.

Steuntje

Rijkdommen
zijn slechts een zegen
voor hen

die ze tot een zegen voor anderen maken

Denk aan uw naaste, kijk naar haar of hem om.

Een goede voorbereiding, in deze Vastentijd naar Pasen.
Geef met een blij hart.

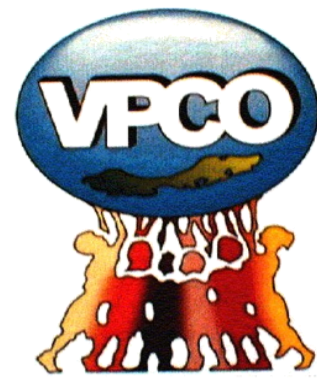
Warme groetjes, namens de Kerkenraad,
Jet Baank.

Kerk-en-Jeugd en Kerk-en-School

**Jeugdpredikant VPG/Identiteitsmanager Vereniging
Protestants Christelijk Onderwijs**

Ds. Wouter Smit
Las Quintas Villas 34
Tel: 523 2763
E-mail: woutersmit67@hotmail.com

Identifeiten ds. C.W. Smit

De volgende Kids4Christ-dienst is NIET op zondagmiddag 18 maart om half vijf maar 's morgens om half tien in de Emmakerk. Dit is een combinatie met de Gezin-Kerk-Schooldienst (GKS) met de Dividivi-school. Zelf hoop ik muzikaal aan deze dienst mee te werken. Het is de bedoeling dat er in de toekomst meer van deze VPG-diensten op de zondagmorgen komen, of GKS of Kids4Christ. Of een combinatie.

Op zondag 4 maart mag ik tot mijn vreugde weer eens voorgaan in de Fortkerk. Er is mij voorgesteld om hier een jeugddienst van te maken en dat doe ik met veel plezier. Het thema is: "Een topervaring" en zal gaan over het verhaal van de verheerlijking op de berg. Iedereen is van harte welkom.

De Centrale Kerkenraad (CK) heeft mij enkele maanden geleden verzocht om een jeugdwerkbeleidsplan op te stellen. Omdat ik geen respons heb gehad op mijn vragenlijsten ter inventarisatie van het bestaande jeugdwerk, zijn er op dat gebied ook geen vorderingen te melden.

Omdat er nog geen jeugdouderling voor de Fortkerk gevonden kan worden en omdat de jeugdwerkers van de andere kerken de afgelopen maand te druk zijn geweest om samen te komen in dit verband, staat (het plan voor) de nieuw op te richten jeugdraad voornamelijk in de koelkast. Maar het heeft een lange houdbaarheidsdatum.

Op verzoek van het ministerie is de CK er mee akkoord gegaan dat ik als jeugdpredikant drie keer per jaar aanwezig ben bij de vergadering van de CK om het jeugdwerk te behartigen.

Binnen de VPCO is gelukkig wel veel in beweging op het gebied van de Protestants Christelijke identiteit. (Anders zou ik toch ernstig aan mijn roeping op Curaçao gaan twijfelen.) Onze nieuwe directeur, Diana Lorient, laat aan alle kanten merken dat de christelijke identiteit van de Vdreniging prioriteit voor haar heeft.

Er zijn initiatieven genomen om de banden met de dragende kerken aan te halen. Er wordt hard gewerkt om in maart een bezinningsdag voor de leerkrachten binnen het VO te organiseren (als logisch vervolg op de geslaagde bezinningsdag voor het FO in december j.l.) En ik krijg alle support om de godsdienstprogramma's binnen het FO te stroomlijnen, hetgeen zeker nog wel wat voeten in de aarde heeft.

Een verhaal voor Jou ds. C.W. Smit

Eerst feesten, dan vasten!

De afgelopen maand hebben we carnaval gevierd. Dat kun je niet gemist hebben. Maar na het feesten krijgen we de vasten. Heb je gefeest, dan moet je eigenlijk ook gaan vasten. Na het carnaval begint nl. de vastentijd, ook wel veertigdagentijd (Kuaresma) genoemd. De veertigdagentijd is een tijd van voorbereiding op het Paasfeest. Op een rijtje: carnaval – vasten - Pasen.

Wat is 'vasten'? Vasten is eigenlijk niets of weinig eten en drinken. Je kunt bijvoorbeeld kiezen om 40 dagen lang (ruim 6 weken, behalve de zondagen) geen vlees of zoetheid te eten of geen alcohol te drinken. Maar je kunt ook denken aan het afzien van andere luxe gewoontes, zoals roken of tv kijken. Het gaat er om dat je iets doet (of juist niet doet), waardoor je deze periode richting Pasen bewust beleeft. Laten we het even houden bij minder (luxe) 'eten en drinken'.

Waarom zou je eigenlijk gaan vasten? Want dan kun je niet meer eten en drinken wat je lekker vindt. Dat is toch niet leuk? Maar wat dacht je hier van? Wanneer je minder gaat eten en drinken, word je je bewust van wat je eet. Hoe vaak eet jij niet iets zonder er bij na te denken? Voor de tv, achter de computer, in de auto..... Heel vaak schrokken we ons eten weg zonder er bij stil te staan. Eigenlijk is dat een beetje zonde van dat eten, toch? Terwijl het eigenlijk best bijzonder is, dat we te eten hebben. In de tweede plaats leren we door te vasten hoe het is om arm te zijn: we kunnen ons beter inleven in mensen, die iedere dag (te) weinig te eten hebben. En misschien worden we wel zuiniger op ons eten en gooien niet zo snel meer goed eten weg. In de derde plaats is het al snel gezonder om te vasten. Minder zoet of minder vet eten is gewoon beter voor je. In de vierde plaats houd je geld over, wanneer je minder (luxe)

MODERN VASTEN

40 DAGEN

ZONDER

AFSTANDS-

BEDIENING

Loesje

WWW.LOESJE.NL

POSTBUS 1045
6801 BA ARNHEM

uit, wat niet te moeilijk voor je is, maar ook niet te makkelijk. Want je moet er wel iets van merken. Doe je mee?

Diakonie

Helpen waar geen helper is

Voorzitter: Hanco de Lijster
 hanco.de.lijster@gmail.com; 510-4753
Secretaris: Lia Vliegthart-de Mees
 vliegthart@gmail.com; 525-3338
Penningmeester: Friedeman Hasselbank
 friedeman@hotmail.com; 661-0163
Overige leden: zie wijkberichten

Uw giften voor de diakonie zijn van harte welkom op: MCB 28348004 o.v.v. Diakonie VPG

Vergeef me

Heer, vergeef me dat ik eraan gewend ben geraakt
 kinderen te zien die acht jaar lijken,
 maar die dertien zijn

Heer, vergeef me dat ik eraan gewend ben geraakt
 door de modder te blibberen,
 ik kan weggaan, zij niet

Heer, vergeef me dat ik het licht aansteek
 en vergeet dat zij dat niet kunnen

Heer, ik kan een hongerstaking houden, zij niet,
 want niemand staakt als hij honger heeft

Heer, vergeef me dat ik hen zeg
 'niet alleen van brood leeft de mens'
 en niet met mijn hele inzet strijd,
 opdat zij hun brood redden

Heer, ik wil hen liefhebben om hen
 en niet om mezelf.
 Help mij

Heer, ik droom ervan voor hen te sterven.
 Help me voor hen te leven

Heer, ik wil met hen zijn in het uur van het licht.
 Help mij

Carlos Mugica, Argentinië, priester die leefde en werkte met de armen; vermoord 11-5-1974

Continuation of wijkbericht Ebenezer

Continuation of page 7

Easter Day always comes on the first Sunday after the full moon that occurs on or after March 21. If the full moon falls on a Sunday, Easter is the next Sunday.

Easter can never fall earlier than March 22 nor later than April 25. Lent is a season of spiritual growth, a time for progressive development. When we can blend and merge our mind with God-Mind, the way is open for the Lord to glorify us and to lift us into a higher, purer, more spiritual state.

"Where two or three are gathered together in my name, there am I in the midst of them," said Jesus. Place all burdens on your indwelling Lord and enter the Lenten season expecting definite results.

Kerkvoogdij

De kerk is van blijvende waarde

Voorzitter: P. Jan Boodt
Fortkerk: Maritza Bakhuis
Emmakerk: Orlando Griffith en Denise Schrader
Ebenezer church: Franklin James en Jan Teeuwen

Uw kerkelijke bijdrage kunt u overmaken naar één van de rekeningen van de VPG:

RBTT: 1183036

Maduro: 90091204

Giro: 559911

O.v.v. kerkelijke bijdrage

Van de kerkvoogden

Geen kopy ontvangen

Fasting

Fasting means abstaining from; it is abstinence. The place of overcoming is in the mind of man. The forty-day fast is an all-round denial of things we believe we cannot live without.

Fasting can take on a variety of forms, and no two people are the same in this matter. The following are merely examples.

- Attend church more frequently.
- Less time spent in eating, or eating less food, or getting up earlier than usual.
- Sacrifice of some hours per week that would otherwise have been spent in watching television, listening to the radio, reading secular newspapers, magazines, or fiction.
- Walking, instead of driving, and walking upstairs instead of using an elevator.
- Doing without some delicacy at table, or not eating between meals.
- Getting up promptly in the morning, and retiring in good time at night.
- Answering letters or writing to persons who would appreciate hearing from us.
- Spending one's time in telephone conversation or conversation in general.
- Pray and or meditate more than usual.
- Meditation on the Gospel narratives of Christ's Passion.
- Spiritual reading of books like Goodier's *Passion and Death of Our Lord Jesus Christ*, Abbot Marmion's *The Way of the Cross*, Edward Leen's *Why the Cross?*, Fulton Sheen's *Seven Words on the Cross*.

These are just some ideas from me to you. Prepare yourself for the resurrection of our Lord Jesus Christ.

Ludmilla Sampson - Chair
 Ebenezer Church Local
 Board

Ingezonden

Rubriek voor gedachten, mededelingen en opinie

Tips voor het schrijven:

- Schrijf kort en helder
- Geef uw tekst een titel
- Schrijf vanuit het positieve
- Vermeld uw naam

De Heer stierf ook voor jou!

Irene Broekhuijse

De weg naar Pasen

In het Evangelie staat de levensloop van Jezus beschreven
Daaruit blijkt dat **H**ij van kinds af aan zijn leven voor de mens zou geven
Zijn **w**eg naar het Kruis begon vroeg
Hoew**e**r hij pas dertig jaar zou zijn toen hij het Kruis daadwerkelijk droeg

In het Ker**k**elijk jaar start de weg naar Pasen op Aswoensdag, wanneer de veertigdagentijd begint
Dan gaat het va**s**ten van start, het is de tijd waarin men zich bezint

Maar wa**t** is vasten?
En wat **is** bovenal die waarde?
We vind**e**n het antwoord in 'Jona' en 'Ester', over personen die kampten met zware lasten
Lasten die hun levens ver**z**waarden, die de mensen zouden wegvagen, van de aarde

Zij wilden hun lot keren en geloof**d**en in die kans
do**o**r niet te eten, maar door veel te bidden en hun zonden te belijden, ontsprongen ze de dans
Zo is dat **o**ok met Pasen: Jezus stierf voor ons en was weer opgestaan
Hij overwon de **k**ille dood, zodat wij niet zouden vergaan

Door zijn offer hoe**v**en wij niet meer te boeten
Ons gelo**o**f in Hem heeft ons gered
Maar **t**och, die spijkers in zijn voeten
Heb ik nog zeke**r**niet uit mijn hoofd gezet

Veertig dagen lang zullen we vasten, bidden en **j**á, ons bezinnen
Om de weg naar Pasen in nederigheid te beginnen
Want ook al weten we wat de dood en opstanding van Jez**u**s met zich brengen zou
Het is goed om erbij stil te staan: de Heer stierf ook voor jou!

Kerkzang in Curaçao in historisch perspectief

P. Jan Boodt

Een beetje kerkgeschiedenis

“Als we dan toch die nieuwe liederen moeten zingen kunnen we dan de nieuwe liedboeken niet aanschaffen”. Een verzuchting van een kerkgangster nadat er weer eens een voor haar nieuw onbekend lied uit “Tussentijds” was gezongen.

Een discussie die al zo oud is als de kerk zelf. Maar zo vanzelfsprekend als we het vandaag vinden dat er psalmen en gezangen in de kerk zijn en dat we gezamenlijk in de kerk zingen was dat vroeger helemaal niet. En ook de orgelbegeleiding was vroeger - en dan hebben we het over het begin van het calvinisme - ongewenst. De synode van Dordrecht (de Centrale Kerkenraad van destijds) besloot zelfs in 1574 dat orgelspel tijdens kerkdiensten moest worden afgeschaft, want het was “paaps, joods en heidens”. Vier jaar later werd er zelfs op aangedrongen om alle orgels uit de kerken te verwijderen. Het orgel stond in calvinistische kringen bekend als “ des duivels fluitenkast” of de “paapse draailier”.

Situatie voor de Reformatie

Vóór de Reformatie (zestiende eeuw) was het zingen in de kerk door het “gewone volk” ongewoon. In de Roomse situatie werden de diensten opgeluisterd door een koor dat de voornamelijk Latijnse hoogmis en gezangen zong. Vooral in de grote stadskerken werd er elke dag wel een mis gezongen. Deze kerken hadden een zangersgroep bestaande uit een aantal priesters en koorknappen onder leiding van een zangmeester. Dikwijls was de zangmeester tegelijk de schoolmeester van de Latijnse school. Muziek was in de middeleeuwen een belangrijk onderdeel van het onderwijs op de Latijnse school; de kinderen werden onderwezen in het zingen van het gregoriaans. De kwaliteit van zo'n koor was overigens niet overal even goed. Er werd nogal eens geklaagd over het koor: dat het te laat kwam voor de dienst en dat het gregoriaans werd afgeraffeld. En men klaagde over het kletsen tijdens de dienst, over het uittrekken van de koorjurk terwijl men nog op het koor in de kerk stond, over het ontbreken van rust tussen het zingen van de Psalmen, etc.

Situatie na de Reformatie

Met de Reformatie kwam de volkszang de kerk binnen. Calvinijn zorgde in Genève met enkele medestanders voor een berijming van de Psalmen. Zij waren overtuigd van het idee dat zingen (en dan nog wel van Gods Woord in de Psalmen) Gode welgevallig zou zijn: “Liederen in de eredienst zijn als gebeden der gelovigen, waardoor men zijn lofverheffingen zingt”. De eerste psalmbundel kwam in 1539 in Straatsburg uit. De melodieën waren speciaal gecomponeerd door onder andere Louis Bourgeois en een Maître Pierre. Men zong ritmisch met hele en halve noten en zeker niet langzaam want een gemiddelde dienst duurde ongeveer een uur. Er werd éénstemmig gezongen want Calvinijn vond meerstemmigheid niet passend voor de eredienst. Ook de begeleiding door het orgel werd niet toegepast aangezien het orgel meer werd beschouwd als amusementsinstrument dan geschikt voor begeleiding van het zingen in de eredienst.

Tegenwoordig zingen we in de Protestantse kerken de Psalmen nog steeds op de melodieën van dat Geneefse psalter.

Petrus Datheen

Omdat de Psalmen van Calvinijn geschreven waren in het Frans nam Petrus Datheen – een monnik die predikant werd - de taak op zich om de Psalmen in het Nederlands te vertalen. In 1566 verscheen zijn psalter. De rijmelarij was verschrikkelijk: het was een letterlijke vertaling van het Frans zonder rekening te houden met het gezongen woord welke in het geheel niet aansloot op de melodie.

Maar toch was binnen enkele jaren deze psalmberijming zo ingeburgerd dat alle andere psalmbundels - onder andere van Valerius en de veel bekendere Souterliedekens (souter=psalter) op bekende volksmelodie-

ën, zoals “Die bruyt en wou niet te bedde en “ Vrouw venus ghi zijt so schonen wijf”, - dat die erdoor werden verdrongen. Wat hierbij zeker een rol speelde was het feit dat Petrus Datheen de voorzitter was van de calvinistische synodes in 1568 en vervolgens in 1578. Hier werd besloten dat het psalter van Datheen de officiële versie zou worden.

Toch bleven de kerkgangers voor de kerkzang gedurende lange tijd de verschillende versies door elkaar heen gebruiken.

Om enige orde in deze chaos te scheppen gingen de meeste kerken er toe over om een voorzanger aan te stellen die de gemeentezang in goede banen moest leiden. Toch leidde dat niet altijd tot een goed resultaat. Door de verschillende psalmversies en door het feit dat veel mensen nog analfabeet waren en niet konden lezen, was het zingen vaak een kakofonie van geluiden waarin iedereen door elkaar heen zong. En liefst zo hard mogelijk. Ook begrepen veel mensen de muzieknoden niet, zij zongen dus op het gehoor!

Ook het ritmisch zingen werd al snel verlaten. De norm werd om op hele tonen te zingen waarbij deze soms heel lang werden aangehouden. Dit leidde ertoe dat het zingen van één vers soms wel vijf tot tien minuten kon duren.

Pas in de tweede helft van de 17de eeuw, rond 1641, waren er kerken die begonnen over te gaan tot orgelbegeleiding. Een rol hierbij speelde het feit dat Constantijn Huygens, de invloedrijke secretaris van Prins Frederik Hendrik, hierover een boekje had geschreven. Daarin pleitte hij voor begeleiding van de gemeentezang door het orgel, om zo het verschrikkelijke geschreeuw -

waarbij ieder zo hard mogelijk probeerde te brullen - in de kerken te doen stoppen. Maar nog steeds waren er veel dominees die de orgelbegeleiding weigerden. Zo kon het gebeuren dat één van Hollands beroemdste componisten en organisten, Jan Pietersz. Sweelinck (1562 – 1621) nooit een eredienst begeleidde. De organist mocht hooguit voor en na de dienst spelen en tijdens de dienst de toon aangeven of een variatie op de melodie spelen. Maar hij moest stoppen zodra de gemeente begon te zingen.

De discussie over de berijming van Datheen, die volgens Huygens “mismaeckt en God zij het geklaecht” was, duurde voort totdat in 1773 na toestemming van de Staten Generaal (het toenmalige parlement) de nieuwe psalmberijming werd ingevoerd, de zogenaamde statenberijming. Daarbij werd wel gebruik gemaakt van de (verbeterde) berijming van Datheen.

Deze statenberijming is vervolgens tot 1970 in de meeste Nederlandse kerken gebruikt en wordt zelfs nu nog gebruikt in sommige kerken.

Ook het zingen op hele en halve noten werd weer ingevoerd. Maar ook dat ging niet zonder slag of stoot. In sommige gemeenten leidde het soms tot een oproer tussen voor- en tegenstanders. Bijvoorbeeld in Maassluis, waar het er zo heftig aan toe ging dat de Baljuw met zijn helpers (het toenmalige politiecorps) vanuit Delft moest ingrijpen. Tot ver in de 20ste eeuw waren er gemeenten waar nog op hele noten werd gezongen. Zingen duurt dan wel verrekke lang.

Ook de orgelbegeleiding werd vanaf 1773 als algemeen aanvaard. Dat betekende dat in kerken waar men zich tot dan toe met een voorzanger had beholpen een orgel werd gebouwd. En dat al aanwezige orgels vaak moesten worden aangepast om goed de gemeentezang te kunnen begeleiden. Er kwamen andere, meer sprekende, registers en vaak meer stemmen om boven de gemeente uit te komen. Het psalmzingen kreeg hernieuwde aandacht.

In de jaren daarna heeft het nooit ontbroken aan nieuwere psalmberijmingen en zangbundels. In 1938 werd de Hervormde Gezangbundel samengesteld waarbij de commissie tevens pleitte voor een nieuwe psalm-

berijming. In 1951 werd de Interkerkelijke Commissie Psalmberijming ingesteld die de nieuwe psalmberijming voltooide. Hieraan werkten dichters mee, zoals Martinus Nijhoff, Jan Wit, Fedde Schurer, Willem Barnard en anderen. Maar alvorens deze in te voeren werd aan de deelnemende kerken gelegenheid gegeven het concept te beoordelen en opmerkingen te maken.

In 1968 verscheen de definitieve versie welke in 1973 opgenomen werd in het Liedboek voor de Kerken.

Het Liedboek voor de Kerken was een samenwerking van de Algemene Doopgezinde Sociëteit, de Evangelische Lutherse kerk, de Gereformeerde Kerken, de Nederlandse Hervormde Kerk en de Remonstrantse Broederschap. Als basis werd gebruik gemaakt van de Hervormde gezangbundel uit 1938, de 199 Gezangen van de Gereformeerde Kerken en het Gezangboek der Evangelische Lutherse Kerk uit 1955. Het was een unieke samenwerking die resulteerde in een Liedboek dat overigens nu al weer aan herziening toe is. Maar daarover later.

De situatie in Curaçao

Veel weten we daar niet van. Maar we kunnen wel wat zaken afleiden uit de situatie waarin men toen verkeerde. Nadat de West-Indische compagnie in 1634 Curaçao veroverd had en van Walbeek het garnizoen

vestigde was een dominee één van de eerste dingen die van Walbeek aan zijn bazen in Amsterdam vroeg.

De eerste kerkdiensten werden binnen het Fort gehouden. Daar woonde het garnizoen – dus de meeste mensen in het begin van de verovering van Curaçao. Ook de dominee kreeg daar huisvesting. Diensten werden gehouden in een magazijn – ook wel het pakhuis genoemd - dat op de plek stond waar nu de Fortkerk staat. Later werd er, waarschijnlijk rond 1700, een houten kerkje neergezet. Op een kaart van 1707 lijken de contouren van de Fortkerk er al te staan. Orgelbegeleiding zal er wel niet geweest zijn. Wel een voorzanger. We weten dat voor de nieuwe Fortkerk de voorzanger-koster Hendrik Verhulst in 1785 een orgel ontwierp van 10 registers.

Maar de nieuwe dominee vond dat te beperkt, waarna er 14 registers kwamen. Dat betekent dat tot die tijd er geen orgelbegeleiding is geweest en dat men gebruik maakte van voorzangers. Nog in 1825 blijken die aanwezig te zijn want dan worden vanwege tegenvallende inkomsten de tweede organist en tweede voorzanger ontslagen. Het verschijnsel voorzanger - zoals in de Fortkerk - kende men niet binnen de Lutherse gemeente. Het kerkgebouw van deze gemeente op het Brionplein werd in 1763 ingewijd. En daar werd wel direct een orgel geplaatst. En de voorzanger werd aangesteld als organist. Opmerkelijk was bovendien dat deze Lutherse kerk vele malen groter was dan de Fortkerk; er konden ongeveer 600 mensen in. Zeer zeker is dat ook de prikkel geweest voor de Hervormde Gemeente om de huidige Fortkerk te bouwen dan wel te vergroten.

Of er ooit sprake is geweest van een strijd over wat er gezongen moest worden? Ook dat is onbekend. Waarschijnlijk niet, want in die jaren was de dominee van de Fortkerk de enige Hervormde dominee op het eiland. En die zal wel bepaald hebben wat er werd gezongen. Zeer zeker zal er aanvankelijk gebruik gemaakt zijn van de berijming van Petrus Datheen. En na 1773 zal men wel langzamerhand zijn overgegaan op de statenberijming.

De door Koning Willem I afgedwongen fusie van de Hervormde en de Lutherse gemeente tot de VPG, in 1825, had als gevolg dat de Hervormde zangbundels na enige tijd vervangen werden door het gezangboek van de Luthersers. Beide kerkenraden hadden daarvoor, in de aanloop naar de fusie, aangegeven voorkeur te hebben voor

Vervolg op pagina 16

Satirische afbeelding: plattelandskerkdienst met voorzanger –

VoorElkaar

Advertentierubriek

www.vpgnews@gmail.com

Een mooie plaats voor uw advertentie

Ik heb...

Kom naar...

Ik kan...

Ik zoek...

Wie kan mij helpen?

Bent u toe aan vakantie of wilt u de dagelijkse sleur even achter u laten?

Boek dan een vakantie bij **Never4Get-Apartments** en kom genieten van de zon, de zee en het strand. Ook als u niet van het strand houdt is er genoeg te beleven op dit zonovergoten eiland in de tropen. Aarzel dus niet, koop een vliegticket en kom naar **Never4Get** op Curaçao!

Wij zijn er van overtuigd dat u bij ons een onvergetelijke vakantie zult hebben!

Kijk op onze website: www.never4get-apartments.com

Of stuur direct een mail naar: info@never4get-apartments.com

Gevraagd

Hier kan uw gratis **advertentie** staan. Voor voorwaarden: vpgnews@gmail.com

Aangeboden

Hier kan uw gratis advertentie staan. Voor **voorwaarden**: vpgnews@gmail.com

Vervolg Kerkzang op Curaçao

Vervolg van pagina 15

één gezangboek. Bijvoorbeeld: "Christelijke Gezangen", het doopsgezinde liedboek. Kennelijk was men dus toch niet zo tevreden over de statenberijming. Wel werd er voor het Lutherse gezangboek een apart titelblad gedrukt voor de VPG om niet de indruk te wekken dat er een Lutherse gemeente bestond.

In 1893 werd de Hervormde Vervolgbundel er aan toegevoegd, in 1907 de Psalmen en in 1912 de Evangelische Gezangen. Het Lutherse gezangboek werd daarmee afgeschaft. Weer later is men overgegaan op het Nederlandse Hervormde Gezangboek van 1938 en in 1968 op de nieuwe psalmberijming.

Opmerkelijk weinig werd er in de jaren '70 in de Centrale Kerkenraad gezegd over de invoering van het Liedboek; er werd überhaupt weinig gesproken over geloofszaken cq liturgie; kennelijk liet men dit soort zaken geheel aan de dominees over.

In de "Gids tot Eenheid" (de voorloper van het VPG-Nieuws) wordt in mei 1973 melding gemaakt van de presentatie van het Liedboek voor de Kerken welke plaats vond in Middelburg, Nederland.

En in de "Gids tot Eenheid" van februari 1974 staat onder het kopje Gereformeerde Kerk van Curaçao (de kerk te Mundo Nobo): "Op zondag 17 februari hebben we een zangdienst gehad m.m.v. het Fortemkoor rondom het nieuwe Liedboek".

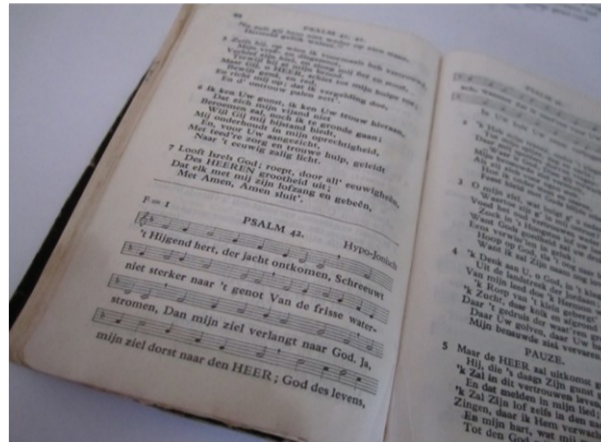
Medio 1974 meldt ds. Veen van de Fortkerk, wijk C, in de "Gids": "Nu de organisten de koraaluitgave van het nieuwe Liedboek voor de Kerken in Nederland ontvangen hebben, zullen we in onze diensten daarvan graag gebruik gaan maken. Het beste kunnen wij "om proef te draaien"

een stencil gebruiken met een selectie van een aantal liederen (zoals men dat reeds in de Emmakerk doet). U zult merken, dat het een grote aanwinst is"

Dat laatste wordt ook beaamd door ds. Kerssies van de Gereformeerde Kerk die een goed gevoel heeft bij het nieuwe liedboek: "Het is een duidelijke verrijking van de kerkdiensten."

Toch zijn er ook andere geluiden en is kennelijk niet iedereen even blij met het nieuwe Liedboek.

Benieuwd naar welke acties volgen? Dat leest u in het aprilnummer van dit kerkblad.

Statenberijming 1773

Joodse films

Op woensdagavond 14 maart wordt er weer een film vertoond in de ambtswoning van de synagoge aan de Gladiolenweg 4. De voorstelling begint om half acht. Denkt u er aub aan dat u niet in een Cinema komt, maar meer in een fors-uitgevalen huiskamer. Alles is prima verzorgd. Een vrije geldelijke bijdrage is welkom.

De film op 14 maart heet Jeremia. Deze is uit 1998 en duurt 90 minuten. De taal is Engels.

Thema van de film is het dramatische leven van de Oud-Testamentische profeet Jeremia. Hij moet aan de inwoners van Jeruzalem een moeilijke boodschap overbrengen: een machtige vijand uit het Noorden zal Juda aanvallen als men weigert naar de enige echte God te luisteren. Jeremia vindt in eerste instantie geen gehoor en wordt zelfs gevangengezet. Gelukkig heeft hij een leerling (Baruch). Maar er is óók een valse profeet aan het werk naar wie de koning liever luistert (Hananjah). Pas als het te laat is hecht de koning echt geloof aan de woorden van Jeremia... De ballingschap is een feit.

In dit kerkelijk seizoen zijn er na 14 maart nog joodse films op DINSdag 17 april en op de woensdagen 23 mei en 13 juni.

Vervolg redactioneel

Vervolg van pagina 3

krijg waarvan ik stilletjes denk: het antwoord op deze vraag staat toch echt klip en klaar in ons kerkblad. Misschien net die ene pagina overgeslagen?

Deze uitgave van VPG-Nieuws bevat weer veel voedszaam geestelijk leesvoer. Onder andere de nodige tekst over Vasten en Veertigdagentijd, óók voor de jongeren. Naast de gebruikelijke rubrieken leest u ook een informatief artikel over kerk- en gemeentezang, zowel in Europees Nederland als op ons eiland.

Themanummer

Vanwege de naderende Pasen zal de volgende editie van het blad een themanummer zijn met als motto: Nieuw Leven. Teksten van u/jou – zelf-geschreven of ergens gevonden – zijn dan zeer welkom op het adres van de redactie. Als u een tekst instuurt die niet van uzelf is, wilt u dan de bron erbij vermelden?

De redactie wenst u oprecht Vrede en Alle Goeds. En zij besluit met een welgemeend Goso di e lektura (Veel leesplezier). W. Lolkema en E. Sliker.